

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Boico Victor,

Judecători – Cobzac Elena, Craiu Nicolae, Burduh Victor, Bejenaru Iurie,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin și de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2019 și sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 decembrie 2015, în cauza penală în privința lui,

**Zaharia Alexandru XXXXX, născut la
XXXXX.**

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 04.02.2015 – 29.12.2015

instanța de apel: 05.05.2016 – 17.05.2017

19.01.2018 – 02.05.2018

27.02.2019 – 25.06.2019

instanța de recurs ordinar: 23.08.2017 – 05.12.2017

24.07.2018 – 22.01.2019

06.08.2019 – 29.05.2020

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 29 decembrie 2015, inculpatul Zaharia Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.326 alin.(3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani.

Conform prevederilor art.89 alin.(2) lit. a) și art.90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei stabilite inculpatului Zaharia Alexandru pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: Zaharia Alexandru, exercitând în baza hotărârii Judecătorei Leova nr. XXXXX, funcția de primar al s. Lărguța, r-nul Cantemir, a pretins și a primit bani în proporții deosebit de mari, pentru a nu îndeplini unele acțiuni ce-i revin în virtutea atribuțiilor de serviciu, în următoarele circumstanțe: la data de 15.09.2014, de către primăria satului Lărguța, raionul Cantemir a fost organizată licitația cu strigare privind înstrăinarea unui teren agricol situat în extravilanul satului Lărguța cu suprafața de 5,4929 ha cu codul cadastral XXXXX, iar președinte al comisiei de licitație a fost ales primarul localității - Zaharia Alexandru, care a fost împuternicit prin decizia Consiliului sătesc Lărguța din 11.03.2014 să încheie contractul de vânzare - cumpărare cu câștigătorul licitației.

Inculpatul Zaharia Alexandru, acționând cu intenție infracțională, anterior petrecerii licitației a pretins de la Ungureanu Alexei, care este fondator și administrator al SRL „Aniplan”, întreprindere care urma să participe la licitația menționată, în vederea procurării terenului cu suprafața de 5,4929 ha, bani în sumă de 200 000 lei, pentru a fi desemnat câștigător al licitației. Banii, conform înțelegerii, urmau a fi transmiși primarului după semnarea contractului de vânzare-cumpărare și înregistrare la organul cadastral.

Astfel, la data de 15.09.2014, în incinta primăriei s. Lărguța, r-nul Cantemir a avut loc licitația privind înstrăinarea lotului de teren cu suprafața de 5,49 ha, licitație la care a participat doar SRL „Aniplan”, reprezentată de către Ungureanu Alexei, respectiv, conform înțelegerii anterioare, pretinzând transmiterea sumei de 200 000 lei pretinse de către primarul Zaharia Alexandru, a obținut posibilitatea procurării terenului cu suma de 83 152,04 lei, pentru a fi desemnat câștigător.

În continuarea acțiunilor sale infracționale, Zaharia Alexandru, anterior semnării contractului de vânzare-cumpărare din 02.10.2014 a terenului menționat, a pretins iarăși de la Ungureanu Alexei suma de 200 000 lei.

La data de 23.10.2014, contractul de vânzare-cumpărare a terenului cu suprafața de 5,4929 ha a fost înregistrat la Oficiul Cadastral Teritorial Cantemir, iar la 12.12.2014, Zaharia Alexandru, aflându-se în mun. Chișinău pe str. Alexandru Pușkin în apropierea liceului teoretic „Gheorghe Asachi”, a extorcat iarăși de la Ungureanu Alexei bani în sumă de 200 000 lei, declarându-i totodată că în cazul în care va refuza transmiterea banilor, va întreprinde măsuri în vederea anulării rezultatelor licitației din 15.09.2014 și

va iniția procedura de reziliere a contractului de vânzare-cumpărare a lotului de teren.

Drept rezultat, în urma mai multor negocieri, primarul s. Lărguța, r-nul Cantemir, Zaharia Alexandru a căzut de acord să primească suma de 170 000 lei, din suma de 200 000 lei pretinsă anterior.

La data de XXXXX, aproximativ la ora 10:30, Zaharia Alexandru, aflându-se în incinta localului „Robert's Coffee” din strada 31 august 1989 din mun. Chișinău, continuându-și acțiunile infracționale, a pretins, acceptat și a primit bani în sumă de 170 000 lei de la Ungureanu Alexei, ceea ce conform art. 126 Cod penal, constituie proporții deosebit de mari, pentru a îndeplini acțiunile în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia, manifestate prin încheierea contractului de vânzare-cumpărare din 23.10.2014, a terenului cu suprafața de 5,49 ha și respectiv pentru neîntreprinderea măsurilor privind inițierea procedurii de anulare a licitației, fapt ce ar fi putut genera rezilierea contractului de vânzare-cumpărare.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Zaharia Alexandru în baza art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal - *coruperea pasivă săvârșită în proporții deosebit de mari*, iar prima instanță a recalificat acțiunile inculpatului Zaharia Alexandru în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal - *traficul de influență, adică pretinderea, acceptarea și primirea, personal de bani în proporții deosebit de mari, pentru sine, în calitate de persoană care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

- procurorul în Procuratura Anticorupție, Munteanu Ion, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zaharia Alexandru să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse de 10 ani închisoare, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis, amendă în mărime de 10 000 unități convenționale și privarea de dreptul de a ocupa funcții publice pe un termen de 15 ani. Dosarul licitației cu strigare a terenurilor publice, ridicat de la primăria s. Lărguța, r-nul Cantemir să fie restituit primăriei s. Lărguța la intrarea sentinței în vigoare, iar mijloacele financiare în sumă de 170 000 lei să fie transmise în contul statului, în rest corpurile delictive să fie păstrate la materialele cauzei penale;

- avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Zaharia Alexandru, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei

noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zaharia Alexandru să fie achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal.

3.1. În susținerea apelului declarat, procurorul a menționat că:

- în cadrul urmăririi penale și în cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilit faptul susținerii de către inculpat că are influență asupra persoanelor cu funcție publică și că i-ar putea determina să îndeplinească acțiuni ce intră în atribuțiile de serviciu a acestora sau contrar acestora în vederea anulării contractului de vânzare-cumpărare a terenului adjudecat de către SRL „Aniplan”. În cazul calificării unei fapte conform art. 326 Cod penal, este obligatorie identificarea acestui element al infracțiunii specificate - că inculpatul are influență sau că susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a o face să îndeplinească sau nu acțiuni în exercitarea funcției sale. Mai mult, în cazul traficului de influență, făptuitorul obține remunerația ca efect al promisiunii că va interveni pe lângă factorul de decizie în ale cărui atribuții de serviciu intră soluționarea chestiunii de interes ale cumpărătorului de influență;

- la caz, s-a dovedit cu certitudine că inculpatul Zaharia Alexandru a pretins și primit banii în sumă de 170 000 lei în scopul de a nu întreprinde acțiuni în vederea anulării rezultatelor licitației prin care SRL „Aniplan” a fost desemnată câștigătoare, deci contrar intereselor „cumpărătorului de influență” adică SRL „Aniplan” în persoana lui Ungureanu Alexei;

- prin declarațiile martorului Ungureanu Alexei se confirmă integral circumstanțele de fapt descrise în învinuire și anume se probează intenția directă a lui Zaharia Alexandru în privința săvârșirii infracțiunii incriminate, stabilește prejudicierea relațiilor sociale cu privire la buna desfășurare a activității în sfera publică, conturează expres acțiunile alternative de comitere a infracțiunii (pretinderea și acceptarea mijloacelor bănești), stabilește motivul infracțiunii (din interes material) și nu în ultimul rând scopul infracțiunii (pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia);

- prin declarațiile martorului Tarnovschi Liusea se constată că comisia de licitare condusă de către președintele comisiei Zaharia Alexandru, a înlocuit procesul-verbal de anulare a licitației din 15.05.2014, urmată de schimbarea datei adoptării deciziei din „26.05.2014” în „06.06.2014”, iar drept motiv l-a constituit încălcarea prevederilor art. 33 din Regulamentul privind licitațiile cu strigare și reducere, unde se indică cu lux de amănunte că licitația se anulează dacă cumpărătorul refuză achitarea pentru bunul

adjudecat pe parcurs a 20 zile de la semnarea procesului -verbal, însă acest fapt se examinează în ordine civilă în cadrul instanței de judecată;

- prin declarațiile martorului Bucur Elena se constată că procesul-verbal de anulare a licitației din 15.05.2015, urmată de schimbarea datei adoptării deciziei din 26.05.2014 în 06.06.2014, a fost înlocuit de către însuși martorul Bucur Elena și semnat de către întreaga comisie de licitație, iar drept motiv al înlocuirii l-a constituit încălcarea prevederilor art. 33 din Regulamentul privind licitațiile cu strigare și reducere, unde se indică cu lux de amănunte că licitația se anulează dacă cumpărătorul refuză achitarea pentru bunul adjudecat pe parcurs a 20 zile de la semnarea procesului-verbal, însă acest fapt se examinează în ordine civilă în cadrul instanței de judecată;

- vina lui Zaharia Alexandru în privința comiterii faptei de corupere pasivă este dovedită și prin declarațiile martorilor Tanurcov Victor și Golban Gheorghe, cât și prin actele procesuale ale acțiunilor procesuale, care demonstrează incontestabil că Zaharia Alexandru nu era sigur despre posibilitatea rezilierii contractului de vânzare - cumpărare, însă a specificat că va întreprinde măsuri ce-i sunt specifice atribuțiilor de serviciu; anume în acest scop a pretins și primit banii pentru a nu întreprinde măsurile în cauză, reieșind din cele expuse, acțiunile inculpatului Zaharia Alexandru întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal.

3.2. În susținerea apelului declarat, avocatul a menționat că:

- din conținutul învinuirii rezultă că procurorul s-a limitat la calificarea faptei lui Zaharia Alexandru ca fiind coruperea pasivă săvârșită în proporții deosebit de mari, fără a se indica mijloacele și modul de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterul vinovăției, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei;

- rechizitoriul este întocmit contrar prevederilor art. 297 Cod de procedură penală, prin ce s-au încălcat exigențele art. 6§1 CEDO;

- în cauza Adrian Constantin vs. România, Hotărârea CtEDO din 12.04.2011, Curtea a subliniat rolul fundamental pe care îl are rechizitoriul, ca act de acuzare, reamintind faptul că paragraful 3 al articolului 6 din Convenție recunoaște dreptul acuzatului de a fi informat oficial nu numai cu privire la învinuirile ce i se aduc, ci și cu privire la încadrarea juridică a faptelor sale. Informarea precisă și completă reprezintă o condiție esențială pentru a se asigura echitatea procedurilor. Or, în atare circumstanțe, calificarea juridică a modalității acționării inculpatului în vederea incriminării săvârșirii unei infracțiuni, trebuie întotdeauna să fie adusă la cunoștința părților, mai ales pentru a da posibilitatea inculpatului de a-și

pregăti apărarea, iar învinuirea adusă lui Zaharia Alexandru nu este una clară și previzibilă, fiind încălcat dreptul acestuia la un proces echitabil;

- în cadrul cercetării judecătorești s-a confirmat că Ungureanu Alexei împreună cu colaboratorii Centrului Național Anticorupție au organizat un experiment operativ de provocare, prin care au determinat inculpatul să comită o presupusă infracțiune, motive pentru care a fost încălcat dreptul la un proces echitabil al inculpatului Zaharia Alexandru și respectiv nu poate fi dispusă condamnarea acestuia, deoarece lipsește fapta prejudiciabilă și persoana prejudiciată;

- din declarațiile martorului Ungureanu Alexei rezultă că acesta nu avea nicio intenție de a-i transmite bani lui Zaharia Alexandru. Mai mult, mijloacele bănești transmise către inculpat nu-i aparțineau lui Ungureanu Alexei, dar Centrului Național Anticorupție, iar întreaga operațiune a fost realizată sub controlul colaboratorilor de poliție, astfel, practica experimentului operativ de provocare a fost considerată ca fiind ilegală și condamnată de către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cazul *Khudobin versus Rusia* din 26.10.2006, *Teixeira de Castro vs. Portugalia* 09.06.1998;

- conform jurisprudenței Republicii Moldova, instanțele naționale prin numeroase hotărâri au constatat că nu poate exista o condamnare în baza unei provocări din partea colaboratorilor de poliție deoarece practica dată constituie o încălcare a garanției la un proces echitabil.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2017, au fost admise parțial apelurile declarate, a fost casată sentința primei instanțe și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zaharia Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a exercita funcții publice pe un termen de 5 ani.

Conform art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea stabilită inculpatului, pe o perioadă de probațiune de 4 ani.

În rest, sentința primei instanțe a fost menținută fără modificări.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recursuri ordinare de către procurorul în Procuratura de circumscripție, Bolduratu Vasile și de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Zaharia Alexandru.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 decembrie 2017, au fost admise recursurile ordinare, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 mai 2017, cu dispunerea

rejudicării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În argumentarea soluției pronunțate, instanța de recurs a menționat că instanța de apel urma la judecarea cauzei să examineze învinuirea înaintată în cauza dată și să elucideze toate circumstanțele esențiale ce determină calificarea juridică corectă a acțiunilor inculpatului Zaharia Alexandru, fapt ce nu a fost realizat de instanța de apel, or aceasta eronat a reținut prezența elementelor constitutive a infracțiunii prevăzute de art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, în acțiunile inculpatului, fără a constata fapta conform dispoziției normei stipulate în art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, ieșind și din limitele actului de învinuire în care nu au fost indicate de care atribuții de serviciu acordate prin lege s-a folosit inculpatul Zaharia Alexandru la comiterea faptelor incriminate acestuia.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 02 mai 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Zaharia Alexandru, admis apelul procurorului, cu casarea integrală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Zaharia Alexandru a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 7 ani și 6 luni, cu executarea acesteia în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a exercita funcții publice pe termen de 11 ani.

8. Avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Zaharia Alexandru a declarat recurs ordinar prin care a solicitat casarea hotărârilor instanțelor de fond, cu dispunerea achitării inculpatului, deoarece în acțiunile acestuia nu se întrunesc elementele infracțiunii de corupere pasivă prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 22 ianuarie 2019, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului, casată total decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Temei pentru remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel a servit faptul, că deși instanța de recurs ordinar în prima rundă a procedurilor a evidențiat erorile și omisiunile la judecarea apelurilor, totuși instanța de apel nu a elucidat faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date, nu a pătruns în esența problemelor de fapt și de

drept, acceptând concluzii de ordin general preluate din rechizitoriu, cu privire la calificarea faptei imputate inculpatului Zaharia Alexandru.

În opinia instanței de recurs ordinar, instanța de apel trebuia să preia spre examinare atât cererea de apel, cât și cea de recurs și să dezbată prin argumente temeinice cele două critici esențiale expuse de apărătorul inculpatului în privința calificării acțiunilor inculpatului în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal și în baza art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, fapt ce nu a fost îndeplinit.

Concomitent, instanța de apel a eșuat să clarifice și alte indicații ale instanței de recurs și anume să delimiteze cele două situații specifice : „ ... dacă persoana publică pretinde, primește sau acceptă foloase necuvenite nu cu titlu de contra-echivalent al conduitei pe care aceasta se angajează să o aibă, atunci cele săvârșite nu vor constitui corupere pasivă, dar, eventual o altă faptă, cum ar fi abuzul de putere sau de serviciu, faptă specificată la art. 327 Cod penal sau la art. 312 Cod contravențional, în caz contrar dacă foloasele necuvenite pretinse, primite sau acceptate sunt cu titlu de contra echivalent al conduitei persoanei cu funcție de răspundere pe care aceasta se angajează să o aibă, atunci cele săvârșite se încadrează în baza art. 324 Cod penal.”

Instanța de recurs ordinar a evidențiat și faptul că deși prima instanță a ajuns la concluzia reîncadrării acțiunilor inculpatului de la art. 324 Cod penal la art. 326 Cod penal, totuși fapta reținută de instanță este identică celei descrise în rechizitoriu.

Consecvent, instanța de apel, în cele două seturi ale procedurilor desfășurate pe caz, nu a întreprins „un efort conștiincios” pentru a elucida toate circumstanțele ce au importanță pentru justa soluționare a acestui dosar, ajungând la concluzii ce nu se conciliază cu actele cauzei, ieșind vădit din limitele învinuirii formulate în rechizitoriu și îndreptate împotriva inculpatului Zaharia Alexandru.

În particular, după rejudecarea cauzei, instanța de apel în decizia din 02 mai 2018 a conchis că, Zaharia Alexandru se face indubitabil vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal - coruperea pasivă, după semnele calificative: pretinderea, acceptarea și primirea, personal, de către o persoană publică, de bani ce nu i se cuvin, pentru sine, pentru a îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia, acțiuni săvârșite în proporții deosebit de mari.

Însă, rechizitoriul nu conține descrierea detaliată a semnelor calificative ale infracțiunii de corupere pasivă, iar suplinirea învinuirii în acest sens presupune depășirea limitelor acesteia, având în acest sens în

vedere că, conform alin.(1) art.325 Cod de procedură penală, cauza poate fi judecată numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu.

Instanța de recurs a evidențiat, că indiferent de calificarea acțiunilor reținute în sarcina inculpatului pe parcursul judecării acestei cauze, în esență circumstanțele de fapt imputabile lui Zaharia Alexandru nu au suportat careva modificări, de aici rezultă că instanțele vădit au desconsiderat faptul că latura obiectivă a celor trei infracțiuni din art. 324, 326 și 327 din Codul penal are particularități distincte, ce trebuiau să fie reflectate în speță.

În concluzie, instanța de recurs a stabilit, că instanța de apel a trecut cu vederea indicațiile instanței de recurs privitor la chestiunile care trebuiau să fie verificate la rejudecarea cauzei, încălcând astfel prevederile art. 436 Cod de procedură penală. Prin alte cuvinte, instanța de apel, în mod repetat, nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, acceptând niște concluzii de ordin general, privitor la vinovăția lui Zaharia Alexandru de cele incriminate prin rechizitoriu.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2019, au fost respinse ca neîntemeiate cererile de apel declarate de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Munteanu Ion și de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Zaharia Alexandru cu menținerea sentinței Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 29 decembrie 2015, fără modificări.

În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că prima instanță a conchis corect că inculpatul Zaharia Alexandru a comis anume infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, dar nu cea prevăzută de art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal, așa cum a înaintat învinuirea organul de urmărire penală.

În opinia instanței de apel, prima instanță a respectat prevederile art.385 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală și a soluționat chestiunea dacă au avut sau nu loc faptele de săvârșirea cărora este învinuit inculpatul, a efectuat descrierea faptelor prejudiciabile comise de inculpat și considerate ca fiind dovedite și a indicat modul săvârșirii acestora, motivele și consecințele infracțiunii.

Cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității, raportate la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, instanța de apel a considerat dovedită vinovăția inculpatului Zaharia Alexandru în privința comiterii infracțiunii prevăzute de art. 326 alin.(3) lit. a) Cod penal, adică traficul de influență, după semnele calificative „pretinderea, acceptarea și primirea, personal de bani în proporții deosebit

de mari, pentru sine, în calitate de persoană care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale”.

În ceea ce privește latura obiectivă, elementul material al infracțiunii constă în acțiunea de traficare a influenței, care se poate realiza în una din următoarele modalități normative, toate alternative: prima modalitate normativă constă în fapta lui Zaharia Alexandru de a pretinde bani; „a pretinde” semnifică faptul de a cere ceva în mod stăruitor, a formula o pretenție; a doua acțiune constă în acceptarea banilor care nu i se cuvin de către Zaharia Alexandru și înseamnă a consimți, a aproba, a fi de acord cu ceva; a treia modalitate constă în primirea banilor de către Zaharia Alexandru și înseamnă preluarea de către făptuitor în posesia sa a unei sume de bani, care i se înmânează, dar care nu i se cuvine.

În prezenta cauză, inculpatul Zaharia Alexandru a căzut de acord să primească suma de 170 000 lei din suma de 200 000 lei pretinsă anterior pentru neîntreprinderea măsurilor privind inițierea procedurii de anulare a licitației, fapt ce ar fi putut genera rezilierea contractului de vânzare-cumpărare.

Conform pct.10 din Hotărârea Guvernului nr. 136 din 10.02.2009 cu privire la aprobarea Regulamentului privind licitațiile cu strigare și cu reducere, Comisia de licitație are următoarele atribuții: desfășurarea licitației în conformitate cu prezentul Regulament; desemnarea câștigătorilor licitației; scoaterea bunurilor de la licitație sau suspendarea licitației.

Astfel, instanța de apel a constatat că inculpatul Zaharia Alexandru putea să influențeze sau să determine inițierea procedurii de anulare a licitației, or rezultatele licitației puteau fi anulate de Comisia de licitație, comisie creată prin decizia administrației autorității publice locale, primarul.

O condiție pentru existența infracțiunii prevăzute în art. 326 Cod penal constă în aceea că acțiunea care constituie elementul material al infracțiunii să fie realizată mai înainte ca persoana publică pe lângă care s-a promis că se va interveni să fi îndeplinit actul care intră în atribuțiile sale de serviciu sau cel mai târziu în timpul îndeplinirii acestuia.

Această condiție derivă din prevederile art.326 Cod penal, potrivit cărora, scopul urmărit prin traficarea influenței (în prezenta speță) este acela de a determina persoana publică să nu facă un act care intră în atribuțiile sale de serviciu; or, dacă acesta este scopul, în mod necesar cererea sau primirea de bani trebuie să precedă efectuarea actului, nefiind de conceput ca cererea lor privitor la bani să aibă loc după ce actul în vederea căruia ar urma să se intervină a fost deja realizat.

Latura subiectivă a infracțiunii presupune intenția. În cazul traficului de influență în speță, Zaharia Alexandru, săvârșind cu voință acțiunea specifică elementului material al infracțiunii, știa că banii pe care-i primea, i-a cerut și i-a acceptat, reprezintă prețul influenței sale, pe care susține că o are asupra unei persoane publice, pe care, folosind această influență, ar urma să o determine să nu facă un act al voinței sale.

Aționând în acest fel, Zaharia Alexandru are implicit reprezentarea pericolului creat pentru activitatea organizațiilor publice, care presupune exercitarea serviciului de către funcționari după cum prescrie legea.

Mai mult, inculpatul a realizat acțiunea tipică în vederea unui scop precis - să determine persoana publică să nu facă un act care intră în atribuțiile sale de serviciu. Mobilul infracțiunii de trafic de influență constituie obținerea de bani, deci a unui profit, desigur cu un caracter ilicit.

Instanța de apel a conchis că în prezenta cauză penală se regăesc modalitățile de realizare a laturii obiective a traficului de influență - de pretindere, acceptare și primire personal de bani în proporții deosebit mari (170 000 lei), pentru sine, în calitate de persoană care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale, fapta inculpatului Zaharia Alexandru urmând a fi calificată în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal.

În acest sens, instanța de apel a constatat că inculpatul Zaharia Alexandru a pretins, acceptat și primit suma de 170 000 de lei de la Ungureanu Alexei, ca și contra-echivalent pentru neîntreprinderea măsurilor privind inițierea procedurii de anulare a licitației, fapt ce ar fi putut genera rezilierea contractului de vânzare - cumpărare din 23.10.2014 a terenului cu suprafața de 5,49 ha.

Prin declarațiile martorului Ungureanu Alexei se confirmă intenția directă a inculpatului Zaharia Alexandru în privința săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal și stabilește prejudicierea relațiilor sociale cu privire la buna desfășurare a activității în sfera publică, relevă acțiunile de pretindere, primire și acceptare a mijloacelor bănești, stabilește motivul infracțiunii - din interes material și scopul infracțiunii - să determine persoana publică să nu facă un act care intră în atribuțiile sale de serviciu.

Prin declarațiile martorului Tarnovschi Liusea se constată că comisia de licitare condusă de către președintele comisiei - inculpatul Zaharia Alexandru, a înlocuit procesul - verbal de anulare a licitației din 15.05.2014, urmată de schimbarea datei adoptării deciziei din „26.05.2014” în „06.06.2014”, iar drept motiv l-a constituit încălcarea prevederilor art. 33 din

Regulamentul privind licitațiile cu strigare și reducere, unde se indică că licitația se anulează dacă cumpărătorul refuză achitarea pentru bunul adjudecat pe parcurs a 20 zile de la semnarea procesului - verbal, însă acest fapt se examinează în ordine civilă în cadrul instanței de judecată.

Conform declarațiilor martorului Bucur Elena, rezultă că procesul - verbal de anulare a licitației din 15.05.2015, urmată de schimbarea datei adoptării deciziei din 26.05.2014 în 06.06.2014, a fost înlocuit de către însuși martorul Bucur Elena și semnat de către întreaga comisie de licitație, iar drept motiv al înlocuirii l-a constituit încălcarea prevederilor art. 33 din Regulamentul privind licitațiile cu strigare și reducere, unde se indică că licitația se anulează dacă cumpărătorul refuză achitarea pentru bunul adjudecat pe parcurs a 20 zile de la semnarea procesului - verbal, însă acest fapt se examinează în ordine civilă în cadrul instanței de judecată.

Vinovăția lui Zaharia Alexandru în privința comiterii faptei de trafic de influență este dovedită și prin declarațiile martorilor Tanurcov Victor și Golban Gheorghe, precum și prin actele procesuale ale acțiunilor procesuale, care demonstrează că inculpatul Zaharia Alexandru avea în vedere posibilitatea rezilierii contractului de vânzare - cumpărare și a susținut că are influență asupra unei persoane publice, pentru a o face să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale și anume în acest scop a pretins, acceptat și primit banii.

În ceea ce privește argumentele invocate de către avocatul inculpatului în cererea de apel, instanța de apel a considerat neîntemeiat argumentul precum că inculpatul Zaharia Alexandru nu a pretins bani de la Ungureanu Alexei pentru a nu anula rezultatele licitației din 15.09.2014, or, aceste argumente sunt combătute prin conținutul procesului - verbal privind consemnarea măsurilor speciale de investigație din data de 19.12.2014 de interceptare și înregistrare a comunicărilor și imaginilor, care confirmă cu certitudine transmiterea de către Ungureanu Alexei a sumei de 170 000 lei către inculpatul Zaharia Alexandru, bani care ulterior au fost găsiți la inculpat în rezultatul percheziției.

Instanța de apel a considerat neîntemeiat și argumentul părții apărării precum că din conținutul învinuirii rezultă că procurorul s-a limitat la calificarea faptei lui Zaharia Alexandru ca fiind coruperea pasivă săvârșită în proporții deosebit de mari, fără a se indica mijloacele și modul de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterul vinovăției, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei și că rechizitoriul este întocmit contrar prevederilor art. 297 Cod de procedură penală, prin ce s-au încălcat exigențele art. 6§1 CEDO, or, în speță, Colegiul penal constată

că rechizitoriul este întocmit conform exigențelor legale, învinuirea este deplină, faptele lui Zaharia Alexandru sunt descrise în mod desfășurat.

Instanța de apel a reiterat că acțiunea de provocare se prezumă când agentul provocator întreprinde nemijlocit acțiuni de atragere a persoanei în activitatea infracțională, convingerea ei prin diferite metode, influențarea acesteia de a lua decizii vizând primirea banilor în schimbul serviciului care nu ar fi legal sau ilegal, iar în speță, nu sunt întrunite condițiile unei acțiuni de provocare a inculpatului Zaharia Alexandru la acțiunea de corupere, având în vedere că inculpatul de la bun început a avut scopul pretinderii, primirii și acceptării banilor preținși de la Ungureanu Alexei.

În speță, inculpatul Zaharia Alexandru inițial s-a angajat să influențeze câștigarea celei de a 3-a licitații anume de către „Aniplan” SRL, iar ulterior, văzând nerespectarea de către Ungureanu Alexei a condițiilor stabilite inițial, a decis să-l impună pe acesta să-i transmită suma de bani sub amenințarea anulării rezultatelor licitației.

Cercetând în cumul probele administrate în ședința de judecată prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității, raportate la declarațiile date în ședința de judecată și probele administrate, instanța de apel a considerat dovedită vinovăția inculpatului Zaharia Alexandru în privința comiterii infracțiunii prevăzute de art. 326 alin.(3) lit. a) Cod penal, adică traficul de influență, după semnele calificative „pretinderea, acceptarea și primirea, personal de bani în proporții deosebit de mari, pentru sine, în calitate de persoană care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale”.

Cu referire la pedeapsa penală care i-a fost aplicată inculpatului Zaharia Alexandru de către prima instanță, instanța de apel a reținut că, la data comiterii infracțiunii prevăzute de art. 326 alin.(3) lit. a) Cod penal, de altfel ca și la data examinării cauzei, era/este prevăzută pedeapsa cu amendă în mărime de la 4 000 la 6 000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 7 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 7000 la 12000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Cu referire la personalitatea inculpatului Zaharia Alexandru, instanța de apel a reținut că la materialele nu sunt probe că acesta s-ar afla la evidență la medicul narcolog și/sau medicul psihiatru.

Instanța de apel a reținut că în privința inculpatului Zaharia Alexandru careva circumstanțe atenuante sau agravante nu au fost

stabilite, la fel cum nu se rețin nici temeiuri de liberare a inculpatului de răspundere penală.

La fel, instanța de apel a constatat că inculpatul a fost anterior tras la răspundere penală - prin sentința Judecătorei Cantemir din 06.06.2008, Zaharia Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.327 alin. (1) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa cu amendă în mărime de 8 000 de lei, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 16.10.2008, a fost casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Zaharia Alexandru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsa cu amendă în mărime de 8 000 de lei, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții în organele administrației publice locale. Decizia respectivă a fost menținută prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție nr. XXXXX din 30.06.2009 și prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție nr. XXXXX din 15.10.2010 (f.d.109 - 122, vol. II).

În acest context, instanța de apel a reținut că deși inculpatul a fost anterior condamnat pentru infracțiuni similare (circumstanța agravantă prevăzută de art.77 alin.(1) lit. a) Cod penal), totuși partea acuzării nu a sesizat prezența acesteia, situație în care instanța de judecată nu este în drept să o considere ca circumstanță agravantă, pentru a nu înrăutăți situația inculpatului.

11. Decizia instanței de apel din 25 iunie 2019, pronunțată integral la 19 iulie 2019, a fost atacată cu recursuri ordinare de către:

- procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, la 26 iulie 2019, prin care invocând în calitate de temei pentru recurs ordinar prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a solicitat casarea deciziei, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel;

- avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului Zaharia Alexandru, la 16 august 2019, prin care invocând în calitate de temei pentru recurs ordinar prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, a solicitat casarea hotărârilor instanțelor de fond cu rejudecarea cauzei și dispunerea achitării inculpatului, din motiv că în acțiunile acestuia nu sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) sau art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal.

11.1. În motivarea recursului ordinar, procurorul a menționat că:

- instanța de apel nu a ținut cont și nu apreciat totalitatea probelor ce dovedesc vinovăția cet. Zaharia Alexandru, în mod greșit și superficial a apreciat aceste probe, fără a fi evidențiate acele derogări evidente invocate;

- faptul că în acțiunile lui Zaharia Alexandru se conțin elementele infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal, se dovedește prin declarațiile martorilor Ungureanu Alexei, Tarnovschi Liusea, Bucur Elena, Tanurcov Victor, Golban Gheorghe precum și prin recipisa scrisă și predată benevol de către Zaharia Alexandru; procesul-verbal de ridicare din 16.12.2014; comunicările înregistrate și redate în stenograma anexată la procesul-verbal privind consemnarea măsurilor speciale de investigație din 19.12.2014; procesul-verbal privind consemnarea măsurilor speciale de investigație din 19.12.2014;

- comunicările înregistrate și redate în cadrul conținutului stenogramei anexate la procesul-verbal menționat, adevăresc pe deplin declarațiile martorului Ungureanu Alexei, cu privire la existența acțiunilor alternative de comitere a infracțiunii de corupere pasivă (pretinderea, acceptarea și primirea) mijloacelor bănești în sumă de 170 000 lei de către primarul sat. Lărguța, r-nul Cantemir, Zaharia Alexandru;

- soluția dispusă de instanțele de judecată este bazată pe poziția ambiguă adoptată la aprecierea unora și aceluiași probe, or de pe o parte, instanțele de judecată le acceptă și le pun la baza soluției de condamnare a lui Zaharia Alexandru, ca pe de altă parte, în mod defectuos să aprecieze circumstanțele care sunt dovedite prin aceste probe administrate de către acuzarea de stat.

- în cadrul urmăririi penale cât și cadrul cercetării judecătorești nu a fost stabilit faptul susținerii de către inculpat că are influență asupra persoanelor cu funcție publică și că i-ar putea determina să îndeplinească acțiuni ce intră în atribuțiile de serviciu a acestora sau contrar acestora în vederea anulării contractului de vânzare -cumpărare a terenului adjudecat de către SRL „Aniplan” sau în cazul calificării unei fapte conform art. 326 din Codul penal este obligatoriu identificarea acestui element a infracțiunii specificate, că inculpatul are influență sau că susține că are influență asupra unei persoane publice, persoane cu funcție de demnitate publică, pentru a-l face să îndeplinească sau nu acțiuni în exercitarea funcției sale;

- la caz se constată cu certitudine că Zaharia Alexandru a pretins și primit banii în sumă de 170 000 de lei în scopul de a nu întreprinde acțiuni în vederea anulării rezultatelor licitației prin care SRL „Aniplan” a fost desemnată câștigător deci contrar intereselor „cumpărătorului de influență” adică SRL „Aniplan” în persoana lui Ungureanu Alexei;

- în cadrul urmăririi penale cât și în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că Zaharia Alexandru a pretins și primit banii pentru a nu întreprinde acțiuni specifice atribuțiilor sale funcționale și anume convocarea consiliului local cu propunerea de anulare a rezultatelor licitației sau depunerea unei cereri de chemare în judecată cu solicitarea declarării nulității contractului de vânzare-cumpărare a terenului adjudecat în urma licitației de către SRL „Aniplan” și nu de anulare a rezultatelor licitației de sine stătător după cum a apreciat instanța de fond, deci inculpatul nu era sigur că va reuși cele expuse în schimbul banilor însă a amenințat că va întreprinde acțiuni specifice atribuțiilor de serviciu în acest scop;

- prin probele cercetate în prezenta cauză penală se regăsesc modalitățile de realizare a laturii obiective a coruperii pasive de pretindere, primire și acceptare a sumei de 170 000 lei, fapta inculpatului Zaharia Alexandru urmând a fi calificată în baza art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal;

- învinuirea adusă inculpatului este una concretă și deplin descrisă în actul de învinuire, fără a crea careva incertitudini, or, fapta infracțională incriminată lui Zaharia Alexandru conform actului de învinuire a constat în „estorcarea de la administratorul SRL „Aniplan” a sumei de bani în vederea desemnării câștigătorului la licitație; fapta infracțională săvârșită de Zaharia Alexandru este corect delimitată în mai multe etape: banii urmând a fi transmiși doar după semnarea contractului și înregistrarea la OCT și doar ulterior, după ce acest contract a fost înregistrat în modul prevăzut de lege și din considerente că Zaharia Alexandru nu a recepționat suma de bani estorcată el a început a amenința cu anularea licitației, or, scopul infracțiunii fiind unicul de a obține prin estorcare de la Ungureanu Alexei suma pretinsă de 200 000, ulterior negociată la 170 000 lei solicitată în vederea câștigării licitației petrecute și doar ulterior estorcată prin schimbarea metodei și recurgerea la amenințare;

- instanța în mod greșit a apreciat acțiunile inculpatului Zaharia Alexandru în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, fără a face acea delimitare de fapta prevăzută la art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal, or, termenul „influență”, în sensul art. 326 Cod penal, este folosit în sens de aptitudine de a modifica comportamentul factorului de decizie în sensul dorit, respectiv, de al determina să facă o favoare sau să ia o decizie favorabilă; pretinderea ca modalitate normativă a acțiunii prejudiciabile a art.326 Cod penal se deosebește de conținutul noțiunii „pretindere” utilizată în alin.(1) art.324 Cod penal;

- instanța de apel, la adoptarea deciziei, a repetat eroarea de drept admisă de către prima instanța și nu a dat apreciere justă suportului probatoriu prezentat de către acuzare, astfel încât concluzia instanței de apel este inacceptabilă, deoarece probele acuzării au fost supuse unei minuțioase cercetări în instanță, făcându-se referire la declarațiile detaliate ale participanților la proces, iar în astfel de condiții, instanței de penal, îi rămânea doar să aprecieze aceste probe, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu în punct de vedere al coroborării lor.

11.2. În motivarea recursului ordinar, avocatul a menționat că:

- în cadrul cercetării judecătorești nu au fost acumulate un ansamblu de probe pertinente, concludente și utile din care ar fi posibil de concluzionat că fapta cet. Zaharia Alexandru întrunește elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) sau art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal;

- învinuirea înaintată cet. Zaharia Alexandru și starea de fapt constatată de instanța de fond în partea infracțiunii constatate nu și-a găsit pe deplin confirmarea în cadrul cercetării judecătorești, iar probele administrate de către instanța de judecată au fost apreciate în mod eronat;

- din cuprinsul hotărârilor judecătorești se observă că instanțele de judecată nu au apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității probele cercetate în raport cu circumstanțele stabilite în cauză, fiind încălcate prevederile art. 101 Cod de procedură penală, iar simpla descriere a probelor fără aprecierea acestora duce la adoptarea unei sentințe nemotivate;

- inculpatul Zaharia Alexandru a fost provocat la săvârșirea infracțiunii imputate, de către martorul denunțator Ungureanu Alexei, care a acționat sub controlul organului de urmărire penală, iar partea acuzării nu a demonstrat că în lipsa acțiunilor provocatoare ale lui Ungureanu Alexei, ar fi fost săvârșită infracțiunea de corupere pasivă de către Zaharia Alexandru;

- potrivit învinuirii formulate în rechizitoriu rezultă că Zaharia Alexandru a fost învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin.(3) lit. b) Cod penal - coruperea pasivă săvârșită în proporții deosebit de mari, însă procurorul nu a indicat în rechizitoriu mijloacele și modulul de săvârșire a infracțiunii și consecințele ei, caracterul vinovăției, motivelor și semnelor calificative pentru încadrarea juridică a faptei;

- acuzatorul de stat nu a indicat în rechizitoriu actul normativ sau actul administrativ care reglementează atribuțiile de serviciu ale inculpatului;

- instanța de judecată urma să identifice care anume erau atribuțiile de serviciu ale primarului comunității și ce acțiuni concrete puteau fi îndeplinite de acesta în vederea exercitării funcției publice deținute. Clarificând aceste chestiuni, cu ușurință se va putea stabili dacă primarul sat. Lărguța din r-nul Cantemir era sau nu în drept să intervină în mod legal asupra unei proceduri de licitație încheiată, ce a fost organizată în baza Regulamentului privind licitațiile cu strigare și reducere;

- instanța de apel în decizia sa nu a indicat motivele apelului părții apărării și nu s-a pronunțat detaliat asupra motivelor respingerii apelului apărătorului declarat împotriva sentinței;

- instanța de apel nu a ținut cont de declarațiile martorilor Rotaru Gheorghe, Marcu Grigore și Baraghin Viorel, care fiind audiați în instanța de judecată sub jurământ, au confirmat că banii în sumă de 170000 lei au fost transmiși lui Zaharia Alexandru în calitate de donație pentru procurarea unui gard la biserica din sat;

- acțiunile lui Zaharia Alexandru nicidecum nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, în special, latura obiectivă și subiectivă a acesteia;

- instanța de apel nu a executat indicațiile instanței de recurs, rezultate din decizia adoptată la 22 ianuarie 2019.

12. Referință asupra recursurilor declarate nu a fost depusă.

13. Judecând recursurile ordinare cu în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că acestea urmează a fi admise, din considerentele ce urmează a fi descrise.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererilor de recurs declarate în speță, acestea se întemeiază pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427

alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală, potrivit cărora, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; 8) nu au fost întrunite elementele infracțiunii; 12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recursuri și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul constată că criticele aduse de către titularii cererilor de recurs și-au găsit parțial confirmare în speța dedusă judecătii, iar hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, deoarece la o nouă rundă a procedurilor de judecare a cauzei în ordine de apel din următoarele considerente.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul notează, că hotărârile pronunțate de instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Totodată, Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit art. 436 alin. (2) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sunt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămâne cea care a existat la soluționarea recursului.

În conformitate cu art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs, întrucât decizia contestată nu conține motive clare pe care se întemeiază soluția pronunțată.

Având în vedere prevederile legale citate, Colegiul penal lărgit remarcă, că în speța dedusă judecării, prin deciziile Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 05 decembrie 2017 și din 22 ianuarie 2019, deciziile instanțelor de apel din 17 mai 2017 și din 02 mai 2018 au fost casate total cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, în deciziile instanței de recurs de remitere a cauzei la rejudecare au fost date indicații clare, în privința cărora instanța de apel la o nouă rejudecare urma să se expună și să țină cont, însă contrar acestor indicații, aspectele evidențiate au fost lăsate fără soluționare sau examinate superficial.

În acest sens, se reține că în rezultatul examinării în două seturi de proceduri consecutive în fața instanței de recurs, instanței de apel i-au fost date indicații clare privind necesitatea examinării învinuirii înaintate în cauza dată cu elucidarea a tuturor circumstanțelor esențiale ce determină incontestabil vinovăția persoanei, calificarea juridică corectă a acțiunilor inculpatului Zaharia Alexandru, precum analizate și argumentele invocate de partea apărării care solicită achitarea persoanei.

Astfel, instanța de apel urma să examineze amănunțit cererile de apel și să dezbată prin argumente temeinice cele două critici esențiale expuse de apărătorul inculpatului în privința calificării acțiunilor inculpatului în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal și în baza art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, fapt ce nu a fost îndeplinit.

În special instanța de apel urma să țină cont și de remarca instanței de recurs cu referire la faptul că deși prima instanță a ajuns la concluzia reîncadrării acțiunilor inculpatului de la art. 324 Cod penal la art. 326 Cod

penal, totuși fapta reținută de instanță este identică celei descrise în rechizitoriu.

La remiterea cauzei la rejudecare instanța de recurs ordinar a accentuat și faptul că învinuirea înaintată lui Zaharia Alexandru este una incertă și incompletă, deoarece în conținutul rechizitoriului urma a fi descrisă formularea învinuirii care i se incriminează persoanei cu încadrarea juridică a acțiunilor lui.

Prin urmare aceste aspecte urmau să fie luate în considerație de către instanța de apel la rejudecarea cauzei, or, în situația în care aceasta a ajuns la concluzia menținerii sentinței prin care acțiunile inculpatului au fost reîncadrate în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, instanța de apel urma ca în conținutul deciziei adoptate să descrie, în cazul constatării incontestabile a faptelor imputate.

La caz, potrivit rechizitoriului, Zaharia Alexandru a fost deferit justiției pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 alin. (3) lit. b) Cod penal - *coruperea pasivă săvârșită în proporții deosebit de mari*, iar prima instanță a recalificat acțiunile inculpatului Zaharia Alexandru în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal - *traficul de influență, adică pretinderea, acceptarea și primirea, personal de bani în proporții deosebit de mari, pentru sine, în calitate de persoană care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să nu îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției sale*.

Fiind investită cu judecarea apelurilor declarate de către acuzatorul de stat și de către partea apărării, instanța de apel a ajuns la concluzia menținerii sentinței cu privire la recunoașterea vinovăției inculpatului Zaharia Alexandru în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal.

Analizând decizia instanței de apel, Colegiul penal lărgit reține ca fiind întemeiate argumentele recursurilor cu privire la încălcarea prevederilor art. 436 Cod de procedură penală de către instanța de apel, întrucât instanța nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, și menținând soluția primei instanțe cu privire la reîncadrarea acțiunilor inculpatului Zaharia Alexandru în baza art. 326 alin. (3) lit. a) Cod penal, a constatat fapta ca fiind dovedită, reținând aceeași învinuire adusă inculpatului Zaharia Alexandru de către organul de urmărire penală în baza art. 324 Cod penal, prin ce au fost încălcate prevederile art. 385 alin. (1) pct. 1), 2) Cod procedură penală, și anume, nu a fost soluționată chestiunea dacă a avut loc sau nu fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, iar dacă a fost săvârșită altfel decât în actul de învinuire, aceasta urma să fie descrisă conform acțiunilor constatate de trafic de influență.

Colegiul penală lărgit constată că instanța de apel de asemenea nu a ținut cont în deplină măsură de prevederile art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. În decizia Curții de apel au fost catalogate probele administrate, au fost descris preponderent modalitatea teoretică în care instanțele constată vinovăția persoanei, în final concluzionând precum că, în asemenea circumstanțe, Zaharia putea să influențeze Comisia de licitație, fapt ce confirmă traficul de influență. Aici, este hotărâtor faptul argumentării existenței sau nu a probelor care confirmă potrivit învinuirii pretinderea, acceptarea și primirea banilor pentru a îndeplini sau a nu îndeplini atribuțiile de serviciu, precum și existența probelor ce demonstrează susținerea inculpatului că are influență asupra persoanelor cu funcție publică, probe la care face referire apărare. În acest context probele prezentate de partea acuzării, cât și de partea apărării urmează a fi analizate profund, prin prisma veridicității, concludenței, sub aspectul coroborării, nu doar reproducerea acestora.

Potrivit practicii judiciare constante, una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată. La întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală, în aceeași consecutivitate.

Față de considerentele mai sus arătate, Colegiul penal lărgit constată că lipsa unei analize ample a circumstanțelor care au determinat soluția instanțelor constituie erori, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar. Erorile menționate se încadrează în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, deoarece se referă la procedura de motivare a soluției instanței de apel.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de motivele expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate prin prisma prevederilor art. art. 384-397 Cod de procedură penală, și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, precum și argumentelor din recursuri, iar în dependență de datele obținute, instanța de apel urmează să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală, precum și să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, argumentând clar

concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele expuse în pct. 14 al prezentei decizii.

14. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin și de către avocatul Ionaș Gheorghe în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2019, în cauza penală în privința lui *Zaharia Alexandru XXXXX* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia, nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 10 iulie 2020.

Președinte

Boico Victor

Judecători

Cobzac Elena

Craiu Nicolae

Burduh Victor

Bejenaru Iurie